

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/49/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1517216626
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Čakváriová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1517216626.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a členiek senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a Mgr. Patrície Železníkovej, vo veci O. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, dieťa rodičov: matka - Q. T., nar. XX.XX.XXXX, trvalo bytom Z. U. XX, C. a otec - O. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX, K., na návrh otca na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V, zo dňa 05.09.2018, č.k. 18P/90/2017-68, v spojení s doplniacím rozsudkom Okresného súdu Bratislava V, zo dňa 11.11.2020, č.k. 18P/90/2017-95, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie, v spojení s doplniacím rozsudkom Okresného súdu Bratislava V, zo dňa 11.11.2020, č.k. 18P/90/2017-95, sa mení tak, že
Súd zvyšuje vyživovaciu povinnosť matky voči O. T., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 50 eur mesačne na sumu 90 eur mesačne, počnúc dňom 06.11.2017, ktorú je matka povinná platiť vždy do 15 dňa v mesiaci do rúk plnoletého.
Zročné výživné na O. T., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 06.11.2017 do 31.10.2022 vo výške 2.395 eur sa povoľuje matke uhrádzať mesačnými splátkami vo výške 150 eur vždy do 15 dňa v mesiaci popri bežnom výživnom do rúk plnoletého, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku, pod následkom straty výhody splátok v prípade nezaplatenia jednej splátky.

Vo zvyšku sa návrh zamietá.

Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Bratislava V, č.k. 22P/181/2012-83, zo dňa 13.12.2012, v časti o výživnom na maloletého Petra Ihásza.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Súd prvej inštancie, rozsudkom, zo dňa 05.09.2018, č.k. 18P/90/2017-68, vo výroku I. zvýšil vyživovaciu povinnosť matky voči maloletému O. T., nar. XX.XX.XXXX z doterajšej sumy 50 eur mesačne na sumu 90 eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku, ktorú zaviazal matku platiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred na bankový účet otca. Vo výroku II. týmto rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava V, č.k. 22P/181/2012-83, zo dňa 13.12.2012 v časti rozsahu vyživovacej povinnosti matky. III. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Doplniacím rozsudkom, č.k. 18P/90/2017-95, zo dňa 11.11.2020, rozhodol výrokom IV. tak, že návrh otca vo zvyšku zamietol.
2. Súd prvej inštancie právne zdôvodnil svoje rozhodnutie ust. § 26, § 62 ods. 1, 2, 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, § 121 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) a § 217 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a na základe vykonaného dokazovania mal preukázané splnenie podmienok na zvýšenie výživného na v tom čase maloletého Petra. Prihliadol na preukázanú zmeny pomerov na

strane maloletého a matky zakladajúcu dôvod pre zmenu predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Konštatoval, že matka nastúpila do zamestnania, dosahuje príjem vo výške cca 650 eur netto mesačne, čo jej umožňuje podieľať sa na zabezpečovaní potrieb maloletého aj vo vyššom finančnom rozsahu. Prihliadol na vyživovaciu povinnosť matky k ďalším trom maloletým deťom, ktorým sama zabezpečuje osobnú starostlivosť a základné potreby. Poukázal na prvoradú povinnosť každého z rodičov vyživovať svoje deti hoci aj na vlastný úkor, keď výživa dieťaťa predchádza akékoľvek ďalšie výdavky rodiča. Zmenu pomerov na strane maloletého vyhodnotil v súvislosti s nárastom jeho odôvodnených potrieb, keď za obdobie 6 rokov (resp. viac ako 5 rokov ku dňu podania návrhu) došlo k prirodzenému vzrastu jeho základných potrieb, ako i ostatných životných nákladov. Prihliadol na skutočnosť, že v čase predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, resp. v čase podania návrhu bol maloletý vo veku 10 rokov, navštevoval 4. ročník základnej školy, aktuálne začal študovať na strednej škole, v súvislosti s čím mu vzrástli náklady spojené s jeho výživou. Zohľadnil predovšetkým odôvodnené potreby maloletého, primeranosť jeho výdavkov spojených s výživou, pomernou časťou nákladov na bývanie, stravu, ošatenie, hygienu, kozmetické potreby, školské potreby, kultúrne vyžitie, šport a zdravotnú starostlivosť. Uviedol, že hoci odôvodneným potrebám maloletého by zodpovedala vyššia suma, v danom prípade zohľadňoval situáciu na strane matky a jej ďalšie vyživovacie povinnosti a s tým súvisiace náklady spojené so zabezpečením bývania. Zároveň vzal v úvahu aj podiel vyživovacej povinnosti otca k maloletému a prihliadal na životnú úroveň každého z rodičov. Týmto rozsudkom zmenil výrok rozsudku Okresného súdu Bratislava V, č. k. 22P/181/2012-83 zo dňa 13.12.2012 v časti o výživnom na maloletého. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP. Doplnčiacim rozsudkom zo dňa 11.11.2020, č.k. 18P/90/2017-95, v súlade s ust. čl. 3 ods. 1 základných princípov CMP, § 212 ods. 1, 2 CSP, § 225 ods.1, 2 CSP vo zvyšku (aj vo vzťahu k uplatnenému návrhu na zvýšenie výživného od podania návrhu) návrh otca zamietol prihliadajúc na zistený skutočný stav vecí, pomery na strane matky, t.j. jej ďalšie vyživovacie povinnosti. Poukázal na prebiehajúce exekučné konanie vychádzajúce z exekučného titulu, ktorým je právoplatný Rozsudok Okresného súdu Bratislava V, pod č.k. 22P/181/2012-83, zo dňa 13.12.2012, a na základe ktorého je výživné zo strany matky platené výkonom exekúcie zrážkami zo mzdy matke v nevyhnutnom rozsahu. Súčasne zohľadňoval aj podiel vyživovacej povinnosti otca vychádzajúci z jeho mesačného príjmu s prihliadnutím na jeho životnú úroveň, ktorý sa však podieľa na výchove syna podľa svojich pracovných možností v zmysle ňom uvedeného tvrdenia a na skutočnosť, že maloletý sa naďalej zdržiava a býva u starých rodičov.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie otec, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a výživné na maloletého zvýšiť na sumu 150 eur mesačne počnúc dňom podania návrhu. Uviedol, že matka si neplní vyživovaciu povinnosť k maloletému O. a rozsudkom Okresného súdu Bratislava V, č.k. 2T/64/2014, bola odsúdená k podmienčnému trestu odňatia slobody pre trestný čin zanedbania povinnej výživy k maloletému O.. Jej dlh na výživnom na základe pôvodného rozsudku o výživnom predstavoval sumu 900 eur. Dal do pozornosti, že matka neplatí výživné, hoci pracuje, o maloletého nezaujíma po dobu 15 rokov, neprispieva mu ani nad rámec výživného, nekupuje mu darčeky na sviatky. Vyslovil názor, že matka zavádza súd nepravdivými tvrdeniami o jej finančnej situácii.

4. O. sa po nadobudnutí jeho plnoletosti dňa XX.XX.XXXX podaním zo dňa 25.07.2022 pripojil k návrhu otca na zvýšenie výživného a súhlasil s jeho vstupom do konania. Uviedol, že matka si voči nemu neplnila vyživovaciu povinnosť od jeho dvoch rokov, výživné je vymáhané prostredníctvom súdneho exekútora a platené vo výške 50 eur.

5. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 zák. č. 161/15 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej CMP), a dospel k záveru, že odvolanie otca (podané v čase maloletosti Petra) je čiastočne dôvodné.

6. Súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní o návrhu na zvýšenie výživného vychádzal z kritérií rozhodných pre určovanie výživného na maloleté dieťa (pri rozhodovaní o návrhu podaného otcom v čase maloletosti O.), uvedených v ust. § 62 ods. 1 až 5 a § 75 ods. 1 Zák. o rodine, t.j. posudzoval zmenu pomerov z hľadiska odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, ako aj z hľadiska schopností a možností rodičov, na výživu ktorých je maloleté dieťa plne odkázané a tieto potom v záujme zistenia podstatnej zmeny pomerov (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine) porovnal so skutočnosťami rozhodnými pre určenie výživného na maloleté dieťa, t.j. v čase rozhodovania Okresného súdu Bratislava V, rozsudkom, č.k. 22P/181/2012-83, zo dňa 13.12.2012 (právoplatný dňa 14.02.2013).

7. Hmotnoprávnou podmienkou zmeny vyživovacej povinnosti je zmena pomerov (§ 78 ods. 1 Zák. o rodine). Výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom, tak po stránke fyzickej, ako aj po stránke duševnej. Pri rozhodovaní o zmene výšky už určeného výživného má súd vychádzať jednak zo všeobecných hľadísk, t.j. zo skúmania odôvodnených potrieb dieťaťa; rozsah ktorých je rôzny vzhľadom na vek, zdravotný stav, spôsob prípravy na budúce povolanie, nadanie, záujmy dieťaťa; a vychádza zároveň aj z reálnych možností a schopností rodičov dieťaťa plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Medzi týmito dvoma kritériami, t.j. medzi odôvodnenými potrebami dieťaťa a reálnymi schopnosťami a možnosťami rodičov platí zásada priamej úmernosti, ktorá je plne v súlade s normatívnou zásadou, že dieťa má právo žiť na takej úrovni, na akej žijú jeho rodičia. Odôvodnenými potrebami sú bežné potreby, náklady na stravu, ošatenie, školské a mimoškolské aktivity a aj také potreby, ktoré nie sú celkom bežné, ale zároveň sú pre vývoj dieťaťa prospešné, napr. rekreačné, kultúrne, a pod.. Rozsah odôvodnených potrieb osoby odkázanej na výživné, je teda súčasne závislý od reálnych schopností a možností osôb povinných poskytovať výživné, t.j. od ich zárobkových schopností a možností, počtu ich celkových vyživovacích povinností a pod.. Uvedenú sumu je možné vyčísliť len orientačne, avšak nesporne prirodzeným rastom dieťaťa, zabezpečením jeho bežných potrieb sa náklady na maloletého priebežne zvyšujú.

8. V prvom rade odvolací súd udáva, že s rozhodnutím súdu prvej inštancie, pokiaľ ide o zvýšené výživné na sumu 90 eur mesačne sa stotožnil považujúc výšku výživného za primeranú k príjmu a pomerom matky. Na rozdiel od názoru súdu prvej inštancie však dospel k záveru, že rozhodnutie o zvýšení výživného od právoplatnosti rozsudku nie je správne s poukazom na ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine.

9. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní správne vychádzal z kritérií rozhodných pre zvýšenie výživného uvedených v ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, keď zohľadnil zmenu pomerov na strane dieťaťa a matky. V danej veci je nesporná zmena pomerov na strane O. v porovnaní s pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, keďže plynutím času, prirodzeným rastom dieťaťa a zmenami stupňa vzdelávania (II. stupeň základnej školy a nástupom na strednú školu) sa náklady na jeho potreby zvyšovali. Odôvodnené potreby dieťaťa a výdavky na ne otec riadne vyčíslil, pričom je nepochybné, že len bežné náklady na dieťa pozostávajúce z platieb za stravu, bývanie, hygienické potreby a ošatenie predstavujú sumu presahujúcu 300 eur mesačne. Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie konštatuje, že hoci odôvodneným potrebám dieťaťa by zodpovedala vyššia suma výživného, je potrebné prihliadať na aj pomery na strane matky, zohľadniť životnú úroveň rodičov a podiel výživného aj zo strany otca. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil zmenu pomerov na strane matky, ktorá sa zamestnala, teda jej príjem sa v porovnaní s predchádzajúcim obdobím zvýšil, avšak vzhľadom na jeho výšku 650 eur mesačne prihliadal na jej náklady (bežné náklady vrátane poplatkov za bývanie) a skutočnosť, že zabezpečuje potreby nielen svoje, ale aj jej ďalších troch maloletých detí, o ktoré sa stará. Pokiaľ ide o príjem na strane otca je potrebné uviesť, že jeho výška činí v priemere mesačne 1.036 eur netto, teda je vyšší ako príjem matky. Treba uviesť, že príjem oboch rodičov mal súd prvej inštancie preukázaný potvrdeniami vystavenými ich zamestnávateľmi za rok 2017 a preverením zárobkov lustráciou v Sociálnej poisťovni, z ktorej vyplývala kontinuita výšky tohto príjmu aj na nasledujúce obdobie. Je potrebné konštatovať, že na strane rodičov nebola v konaní preukázaná ani zmena ich majetkových pomerov. Námietky otca k výške výživného spočívajúce v skutočnostiach, že matka nemá záujem o maloletého, neprispieva mu žiadnymi darčekom a o jej trestnoprávnej zodpovednosti k otázke zanedbania povinnej výživy k O. nemali vplyv na správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k zvýšenej sume výživného. Za daných okolností aj odvolací súd považoval za primerané zvýšenie výživného na O. na sumu 90 eur mesačne s ohľadom na pomery a príjem matky s prihliadnutím aj na ďalšie vyživovacie povinnosti matky i otca., preto vo zvyšku, ktorou sa otec domáhal zvýšenia výživného na sumu 150 eur mesačne, ku ktorému návrhu pristúpil aj plnoletý O., zamietol.

10. Pokiaľ ide o určenie počiatku doby zvýšenia výživného, odvolací súd dospel k rozdielnemu názoru ako súd prvej inštancie. V danom prípade je potrebné uviesť, že otec podal návrh na zvýšenie výživného dňa 06.11.2017, ktorá skutočnosť zakladá právo na priznanie takéhoto nároku v zmysle ust. § 77 ods.1 Zákona o rodine odo dňa podania návrhu. Námietku otca a jeho nesúhlas so zvýšením výživného dňom právoplatnosti rozsudku v zmysle napadnutého rozhodnutia odvolací súd vyhodnotil ako dôvodnú, pretože postup súdu prvej inštancie, ktorý zvýšil výživné na maloleté dieťa týmto

okamihom nebol správny. Skutočnosť, že ku zmene pomerov na strane dieťaťa a matky od poslednej úpravy výživného došlo konštatoval aj súd prvej inštancie, ako je zrejmé z odôvodnenia rozsudku. Ani neplnenie si vyživovacej povinnosti matky k maloletému, keď bol otec nútený domáhať sa tohto plnenia prostredníctvom exekúcie, nie je dôvodom na to, aby súd zvýšil výživné matke až od právoplatnosti rozsudku. S poukazom na ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine je práve podstatná zmena pomerov kritériom pri zmene výšky výživného. Pokiaľ súd prvej inštancie zamietol návrh na zvýšenie výživného od podania návrhu dôvodiac okolnosťami na strane matky (výška príjmu, ďalšie tri vyživovacie povinnosti k maloletým deťom) v porovnaní s príjmom otca a jeho životnou úrovňou, odvolací súd udáva, že uvedené okolnosti boli zohľadnené v rozsahu zvýšeného výživného na sumu 90 eur mesačne.

11. Zvýšením výživného od 06.11.2017 vzniklo zročné výživné na O. za obdobie od 06.11.2017 do 31.10.2022 v celkovej výške 2.395 eur, čo predstavuje rozdiel medzi výživným určeným a zvýšeným (90 mínus 50 eur) 40 eur x 48 mesiacov za roky 2018 až 2021, t.j. spolu činí 1.920 eur + alikvótna časť výživného za mesiac november 2017 vo výške 75 eur (3 eur denne x 25 dní) a za obdobie od 01.01.2022 do 31.10.2022 vo výške 400 eur (10 mesiacov x 40 eur). Aplikujúc ust. § 232 ods. 4 CSP súd povolil matke zročné výživné splácať mesačnými splátkami vo výške po 150 eur mesačne, prihliadajúc na pomery na strane matky a jej ďalšie tri vyživovacie povinnosti k maloletým deťom, o ktoré sa stará. Odvolací súd určil splátky zročného výživného pod následkom straty výhody splátok v prípade nezaplatenia jednej splátky. Vzhľadom k tomu, že O. splnoletnel v priebehu odvolacieho konania,, odvolací súd uložil povinnosť matke platiť výživné a zročné výživné do rúk plnoletého.

12. Odvolací súd na základe uvedených dôvodov podľa § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 11.11.2020 č.k. 18P/90/2017-95.

13. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP.

14. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).